

Klinisk medicin: Multifaktoriell ohälsa och sjukdom **Clinical Medicine: Multifactorial Illness and Disease**

6 högskolepoäng

6 credits

Ladokkod: 61SU01

Version: 13.0

Fastställt av: Utskottet för utbildningar inom vård 2019-02-27

Gäller från: VT 2019

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Medicinsk vetenskap (G2F)

Utbildningsområde: Medicin

Ämnesgrupp: Medicin

Förkunskapskrav: Följande avslutade och godkända kurser som ingår i sjuksköterskeutbildning 180 högskolepoäng:

Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad:

- Introduktion till vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad, 15 hp

- Klinisk omvårdnad: Allmän omvårdnad 25,5 hp

Medicinsk vetenskap:

- Humanbiologi, 15 hp

- Mikrobiologi och vårdhygien, 4,5 hp

- Klinisk medicin: Somatisk ohälsa och sjukdom, 7,5 hp

- Farmakologi och läkemedelsräkning, 7,5 hp

Dessutom ska följande delmoment vara avslutade och godkända

- I kursen Klinisk omvårdnad: Somatisk hälsa, ohälsa och sjukdom, 31,5 hp

- Examination - Somatisk omvårdnad
- Kliniska färdigheter
- Reflektion 1
- Reflektion 2
- Vård av barn, studieuppgift
- Tentamen
- Verksamhetsförlagda studier
- Vetenskaplig teori och metod, artikelgranskning
-

- I kursen Klinisk omvårdnad: Psykisk hälsa, ohälsa och sjukdom, 9 hp

- Verksamhetsförlagda studier

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen syftar till att fördjupa studentens medicinska kunskaper inom sjuksköterskans kompetensområde för att kunna förstå multifaktoriella samband som har betydelse för hälsofrämjande, förebyggande och komplex vård såväl som för hållbar utveckling. I kursen studeras medicinska orsaker och samband i relation till ohälsa och sjukdom samt olika etiologiska mekanismer som kan resultera i en svikt i ett eller flera organsystem. Vidare behandlas olika samband relaterade till livsstil, ökad ålder och läkemedelsbehandling som konsekvens till multifaktoriell ohälsa och sjukdom. Sjuksköterskans ansvar betonas

i att observera och upptäcka orsakssamband, sprida kunskap samt upptäcka skadlig läkemedelsbehandling för att därigenom förhindra multifaktoriell ohälsa och sjukdom.

Mål

Kursens lärandemål;

Efter avslutad kurs ska studenten kunna, med avseende på,

1. Kunskap och förståelse

- 1.1 redogöra för multifaktoriella samband i relation till ohälsa och sjukdom,
- 1.2 redogöra för livsstilens betydelse för hälsa och hur en obalans kan resultera i multifaktoriell ohälsa och sjukdom,
- 1.3 redogöra för betydelsen av genetiska faktorer och ökad ålder som riskfaktor till multifaktoriell ohälsa och sjukdom,
- 1.4 redogöra för risker med polyfarmaci till äldre och dess konsekvenser för individ, samhälle, ekonomi och miljö,
- 1.5 redogöra för risker med felaktig förskrivning av läkemedel till äldre och dess konsekvenser för individ, samhälle, ekonomi och miljö,
- 1.6 redogöra för det vårdande samtalets betydelse i samband med ohälsa och sjukdom.

2. Färdighet och förmåga

- 2.1 identifiera etiologiska riskfaktorer med aspekter på genetiska faktorer, ålder, kostvanor, fysisk aktivitetsnivå, sömnvanor samt läkemedelsbruk som konsekvens till multifaktoriell ohälsa och sjukdom,
- 2.2 analysera och bedöma behovet av förebyggande vårdinsatser och behandlingar vid multifaktoriell ohälsa och som kan skapa hållbarhet avseende individers hälsa, samhällsekonomi och miljö.
- 2.3 med utgångspunkt i det vårdande samtalet informera och undervisa patienter, närstående och medarbetare om multifaktoriell ohälsa och sjukdom i syfte att främja hälsa och motverka sjukdom,
- 2.4 tillämpa delar av klinisk forskning som berör multifaktoriell ohälsa och sjukdom,
- 2.5 skriva och bearbeta en text enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av korrekt, vetenskaplig källhänvisningsteknik där olika perspektiv på en kursspecifik fråga belyses.

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1 kritiskt granska normer och värderingar i samhället i relation till multifaktoriell ohälsa och sjukdom,
- 3.2 värdera betydelsen av multifaktoriell ohälsa och sjukdom i relation till hållbar utveckling, för individ, samhälle och miljö,
- 3.3 analysera och kritiskt granska multifaktoriell ohälsa relaterat till genus, ålder, etnicitet och socioekonomiska förhållanden,
- 3.4 analysera och värdera konflikter mellan ekonomiska, sociala och ekologiska faktorer vid vård av patienter med multifaktoriell ohälsa och sjukdom.

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av

- Föreläsningar
- Laborationer

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

Individuell tentamen

Lärandemål: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2, 2.3, 3.4

Högskolepoäng: 4,5

Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl godkänt

Individuell Inlämningsuppgift

Lärandemål 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3

Högskolepoäng: 1,5

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt.

För betyget Godkänt på hel kurs krävs minst Godkänt betyg på samtliga moment. För betyget Väl godkänt krävs dessutom Väl godkänt på individuell tentamen.

Varje examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första examinationstillfällena baseras om-examinationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade ”uppsamlings-tentamen” erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin.

Student som underkänts två gånger i examination, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska men kurslitteratur på engelska, norska och/eller danska kan förekomma. (Gäller fr.o.m. GSJUK17v)

Berglund, M. & Ekebergh, M. (2015). *Reflektion i lärande och vård - en utmaning för sjuksköterskan*. Lund. Studentlitteratur: 271 s. Kap 10, ss. 183-198.

Ekman, R. & Arnetz, B. (2013). *Stress: Gen, Individ, Samhälle*. (3:e upplagan). Stockholm: Liber. 300s.

Erickson, K.I., Hillman, C.H., Kramer, A. F. (2015). Physical activity, brain, and cognition. *Current Opinion in Behavioral Sciences*, 4, ss. 27-32.

Ernst Bravell, M., Dahlin Ivanoff, S. & Edberg, A.K. Äldres komplexa vårdbehov i Blomqvist, K., Edberg, A., Ernst Bravell, M., & Wijk, H. (2017). *Omvårdnad & äldre* (1:a upplagan). Lund: Studentlitteratur. 15 s.

Fastbom, J. (2006). *Äldre och läkemedel*. (2:a upplagan). Stockholm: Liber. 30 s.

Grundy, S. M. (2016). Metabolic syndrome update. *Trends in cardiovascular medicine*, 26, ss. 364-373. DOI: 10.1016/j.tcm.2015.10.004

Larsson, M. & Rundgren, Å. (2010). *Geriatriska sjukdomar*. Lund: Studentlitteratur. 30 s.

Levine, J.A. (2015). Sick of sitting. *Diabetologia*, 58, ss. 1751-1758. DOI: 10.1007/s00125-015-3624-6

Li, W. C. (2014). Occurrence, sources, and fate of pharmaceuticals in aquatic environment and soil. *Environmental Pollution*, 187, ss. 193-201. DOI: 10.1016/j.envpol.2014.01.015

Yrkesföreningar för fysisk aktivitet. (2017). FYSS 2017. *Fysisk aktivitet i sjukdomsprevention och sjukdomsbehandling*. Stockholm: Läkartidningen Förlag AB. 250 s.

Därutöver kan ytterligare artiklar, forskningsrapporter och annat material tillkomma.

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Studenter har rätt att vara representerade i akademins beredande och beslutande organ.

Övrigt

Obligatorisk kurs i *Sjuksköterskeutbildningen* 180 högskolepoäng.

Plagiatkontroll

Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.